

КАФЕДРА ОПЕРНО-СИМФОНІЧНОГО ДИРИГУВАННЯ

Методика викладання фахових дисциплін

Освітній ступінь	бакалавр	Курс	4
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Семестр	7
Освітньо-професійна програма	Оперно-симфонічне диригування		
Статус	<u>обов'язкова</u>	ECTS	3
		Годин	90
		Індивідуальні години	28
		Самостійна робота	62
Семестровий контроль	<u>Залік</u>		

Інформація про викладача

ПІБ	Шейко Володимир Олександрович, викладач кафедри оперно-симфонічного диригування Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Жадько Вікторія Анатоліївна, доцент кафедри оперно-симфонічного диригування Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
Профіль викладача	
e-mail	

Анотація навчальної дисципліни

Мета курсу: підготовка висококваліфікованого викладача диригентського циклу дисциплін з урахуванням актуальних вимог сучасної практичної діяльності оркестрового диригента.

Завдання курсу:

- усвідомлення значення педагогічної діяльності та відповідальності викладача за формування висококваліфікованого молодого фахівця в галузі музичного мистецтва;
- знання унікальних історичних традицій музичної освіти в Україні, усвідомлення необхідності та шляхів їх збереження й розвитку;
- розуміння структури й значення основних складових мистецького навчально-виховного процесу;
- оснащення молодого педагога сучасними методами й засобами викладання основних предметів диригентського циклу дисциплін, розуміння суті, значення й місця кожного з них у процесі формування оркестрового диригента.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- складові комплексу фахових дисциплін диригентського циклу, суть, мету, завдання та специфіку кожного з них;
- основні прийоми та методи передачі знань, умінь та навичок, а також форми контролю успішності, правила побудови та планування навчально-виховного процесу;
- класичні та сучасні механізми та методи організації та контролю самостійної та дистанційної роботи;
- призначення, види, форми та правила ведення педагогічно-методичної документації;

вміти:

- визначати та враховувати індивідуальні особливості студентів у процесі їхнього професійного навчання;
- адаптувати свою систему викладання в залежності від конкретних умов навчального процесу, специфіки навчального закладу та особливостей обдарування та індивідуальності студента;
- аналізувати, модернізувати та вдосконалювати свої методи викладання, педагогічні знання, уміння і навички, знаходити методи розширення своїх знань і мотивації своїх студентів до безперервного саморозвитку й постійного самовдосконалення.

Перелік тем

Тема 1. Основні принципи організації навчально-виховного процесу у навчальних мистецьких закладах.

Тема 2. Структура та складові навчально-педагогічного процесу.

Тема 3. Види та методи педагогічної діяльності. Навчальна та виховна робота викладача.

Тема 4. Методика мистецького навчально-виховного процесу та специфіка викладання фахових дисциплін у галузі мистецтва.

Тема 5. Методика роботи з оркестром.

Тема 6. Історія й теорія диригентського мистецтва та оркестрового виконавства.

Тема 7. Інструментознавство.

Тема 8. Оркестрові стилі та оркестрова література.

Тема 9. Оркестровий клас.

Тема 10. Методика викладання основ техніки оркестрового диригування.

Тема 11. Методика викладання читання оркестрових партитур.

Тема 12. Методика викладання інструментовки.

Тема 13. Методика викладання диригування.

Форми та технології навчання

Педагогічні:

- вербальний: пояснення, коментарі, обговорення;
- наочний: показ, демонстрація, ілюстрації;
- аналітичний: робота з літературою, аудіо-відеоматеріалами;
- рольовий: рольові ігри, моделювання окремих моментів практичної педагогічної діяльності, робота над макетами педагогічної документації.

Практичні:

- пасивний: відвідування лекційних, практичних та індивідуальних занять у початкових та вищих мистецьких навчальних закладах різних рівнів акредитації;
- активний: проведення практичних та індивідуальних занять у початкових та вищих мистецьких навчальних закладах різних рівнів акредитації або студії педагогічної практики;
- обговорення, оцінка відвіданих та проведених занять, висновки та підведення підсумків усіх видів практики.

Методичні рекомендації

В опануванні знаннями і навичками з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» застосовуються активні методи навчання, які дозволяють студенту підвищити індивідуальну виконавську та педагогічну майстерність у творчій діяльності, його підготовленість до вирішення майбутніх професійних завдань. До таких, що відповідають специфіці дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін» і активізують розвиток творчих здібностей студента, можна віднести наступні методи навчання: вивчення спеціальної фахової та суміжної, загальнопедагогічної та методичної літератури, розвиток емоційної сфери та образного мислення, тренінг психічного та виконавського апарату, методи фізичної підготовки, активної дії.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Telegram, Zoom, WhatsApp або на електронну адресу.

Методи контролю

Поточний (міжсесійний) контроль:

- вербальний: співбесіда, експрес-опитування;
- аналітичний: аналіз самопідготовки студента, диспут;
- практичний: виконання вправ, показ, читання доповіді, лекції, реферату;

Підсумковий контроль:

- вербальний: колоквиум, вікторина;
- аналітичний: написання рецензії чи відгуку та/або усний коментар та методичний аналіз відкритих уроків та репетицій, зразків програм та іншої педагогічної документації;
- практичний: демонстрація вправ, проведення відкритих уроків та репетицій, створення зразків навчальних та концертних програм та педагогічної документації

Система оцінювання

Наприкінці сьомого семестру студенти проходять підсумкову атестацію у вигляді заліку, сутність якого полягає у перевірці набутих знань та демонстрації вмінь і сформованих навичок в опануванні методикою викладання фахових дисциплін. Підсумковий контроль складається з колоквиуму і вигляді вільної співбесіди чи диспуту з профільної проблематики.

Семестри 7

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	15
2.	Конспект першоджерел, що допомагають глибше зрозуміти тему / есе на тему	15
3.	Презентація досліджень за обраною тематикою	15
4.	Відвідування лекцій	5
5.	Залік	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

90–100–А– відмінно	вичерпна і розгорнута відповідь на питання колоквиуму з аналізом сучасних літературних джерел, посиланням на інноваційні технології, досвід провідних вітчизняних і зарубіжних митців. Демонстрація високого рівня виконання практичних завдань.
82–89–В– добре	грунтовна відповідь на питання колоквиуму з аналізом літературних джерел, творчого доробку провідних митців. Демонстрація якісного рівня виконання практичних завдань.
74–81–С– добре	повна відповідь на питання колоквиуму з посиланням на літературні джерела, творчий доробок провідних митців. Демонстрація достатнього рівня виконання практичних завдань.
64–73–D– задовільно	відповідь на питання колоквиуму в необхідному обсязі без посилань на літературні джерела, творчий доробок митців, окремі неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання практичних завдань.
60–63–Е– задовільно	відповідь на питання колоквиуму в мінімально допустимому обсязі, значні неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання практичних завдань.
35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання)	відповідь на питання колоквиуму в недостатньому обсязі, грубі помилки, неспроможність їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація низького рівня виконання практичних завдань.
0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	відповідь на питання колоквиуму на рівні елементарного розпізнання, неможливість відтворення навчального матеріалу на репродуктивному рівні. Неспроможність виконання практичних завдань.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів, театрів, мистецьких експозицій та виставок, музичних фестивалів, конкурсів, концертів тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Безбородова Л. Дирижирование. - М.: Просвещение, 1990
2. Багриновский М.М. Дирижерская техника рук. Практическое руководство. К изучению основ мануальной техники дирижирования. -М.: Музыка, 1947
3. Болубаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти. -К.: Компас,1977
4. Вейнгартнер Исполнение классических симфоний. Бетховен. Советы дирижерам. М.: Музыка, 1965
5. Вопросы профессионально-педагогической направленности преподавания специальных дисциплин на музыкальном факультете. Сб.статей. / Отв.ред. Конивников В. - Казань, 1979
6. Гинзбург Л. Избранное. Дирижеры и оркестры. Вопросы теории и практики дирижирования. -М.: Сов.композитор, 1981
7. Дирижерское исполнительство. Практика. История. Эстетика / Сб.статей. / ред.-составитель Л.Гинзбург. – М.,: Музыка, 1975
8. Дехант Г. Дирижирование. - Н. Новгород: Деком, 2000
9. Данилов О. Историчний розвиток оркестрового виконавства та диригентського мистецтва. К.: КДК, 1994
10. Богданов-Березовский В. Советский дирижер. - Л.: Музгиз, 1956
11. Еременко К. О перспективах развития симфонического оркестра. – К.,: Музична Україна, 1974
12. Ержемский Г. Закономерности и парадоксы дирижирования – СПб.: Ферт, 1993
13. Ержемский Г. Психология дирижирования. - М.: Музыка, 1988
14. Иванов-Радкевич А. О воспитании дирижера. - М.: Музыка, 1978
15. Искусство Артуро Тосканини. Сб. статей /сост. Тарасов Л. – Л.: Музыка, 1974
16. Казачков С. Дирижерский аппарат и его постановка. - М.: Музыка, 1967
17. Канерштейн М. Вопросы дирижирования – М.: Музыка, 1972
18. Ражников В. Кондрашин рассказывает. – М.: Советский композитор, 1982
19. Казачков С. Формы меняются - проблемы остаются. -М.: Сов.музыка, 1978
20. Колесса М. Основы техніки диригування. - К.: Музична Україна, 1981
21. Кондрашин К. О дирижерском искусстве – М.: СК, 1979
22. Кондрашин К. Мир дирижера. - Л.: Музыка, 1976
23. Карс А. История оркестровки. - М.: Музыка, 1990
24. Лайнсдорф Э. В защиту композитора. - М.: Музыка, 1988
25. Лихачев Б. Педагогика. - М.: Прометей, Юрайт, 1998
26. Малько Н.А. Основы техники дирижирования. – М.: Музыка, 1965
27. Малько Н. А. Воспоминания, статьи, письма – Л.: Музыка, 1972
28. Маталаев Л. Основы дирижерской техники. – М.: Сов. композитор, 1986
29. Мюнш Ш. Я – дирижер. - М.: Музыка, 1965
30. Мусин И. Техника дирижирования. – М.: Музыка, 1967
31. Ольхов К. Теоретические основы дирижерской техники. -Л.: Музыка 1984
32. Основы педагогического мастерства. - М.: Просвещение, 1989
33. Пазовский А. Записки дирижера. - М.: Музыка, 1966
34. Пистон У. Оркестровка. - М.: Советский композитор, 1990
35. Птица К.Б. Заметки педагога. –М.: Сов.музыка, 1965.-№1.
36. Поляков О. Язык дирижирования. – К.: Музична Україна, 1987
37. Підпригора В. Оркестрове диригування. Теорія та історія диригентського мистецтва. – Миколаїв; МФКДК, 1997
38. Светланов Е. Музыка сегодня. - М.: Сов. композитор, 1985
39. Рудницька О.Методика оціночної діяльності. –К.: Музыка, 1977.№4.
40. Рудницька О. Педагогіка: загальна і мистецька /Навч.посібник. - К.,2002

41. Рождественский Г. Дирижерская аппликатура. - Л.: Музыка, 1976
42. Тольба В. Статьи, воспоминания. – К.: Музична Україна, 1986.
43. Хайкин Б. Беседы о дирижерском ремесле. - М.: СК, 1984
44. Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра. –Л.: Музфонд, 1950
45. Шиндер Л. Штрихи струнной группы симфонического оркестра. – СПб.: Композитор, 1999